

Univerzita Karlova Praha

Fakulta sociálních věd

Katedra veřejné a sociální politiky (magisterský program veřejná a sociální politika)

Posudek diplomové práce

Diskuse priorit výzkumu socioekonomických determinant obezity

Autor práce: Daniela Voglová

Posudek vedoucího práce: MUDr. Petr Háva, CSc.

Datum: 18.6.2012

Aktuálním výzkumným problémem je vývoj orientace a výsledků výzkumu příčin současné celosvětové epidemie obezity a jejích trendů v posledních 40 letech. Problém obezity se nedaří řešit, dostat pod kontrolu a představuje tak vážné riziko pro další budoucí vývoj zejména ve vztahu k rostoucí zátěži jinak odvratitelné nemocnosti. Problém obezity patří ke komplexním sociálním problémům, odehrává se na více úrovních, zabývají se jím různé vědní disciplíny, příčiny a důsledky jsou vícečetné povahy. Významnou roli zde sehrává sociální kontext.

Daniela Voglová se nejprve věnuje ve své práci přehledu souvisejících poznatků, z nichž vyplývají dva základní přístupy – obezita jako zdravotní problém a obezita jako veřejně-politický problém. Problém obezity je tak v práci postupně strukturován a takto koncipovaný přehled bylo možné využít pro empirickou část práce, v níž je cílem vyhodnocení posunu poznatkových přínosů výzkumu v oblasti příčin obezity, posunů v diskurzu priorit dalšího zaměření výzkumu.

Z metodického hlediska se přístup k řešení cíle postupně během řešení práce vyvíjel. Původní záměr dvou výzkumných vzorků v podobě asi 5 medicínsky orientovaných odborných časopisů a 5 sociálně zaměřených časopisů a sledování většího množství článků, bylo nutné zredukovat především na články přehledového charakteru (reviews). To se ukázalo jako zcela dostačující pro reflexi vývoje přístupů, v kombinaci publikacemi, které se přímo zaměřují na diskusi priorit dalšího výzkumu (UK, USA). Související otázkou je, jak se daří v praxi přenos výsledků výzkumu do politické praxe. Odpověď na tuto otázku je řešena na případu politiky boje proti obezitě v EU a především pak ve vztahu k výsledkům samotné sociálně zaměřeného výzkumu, z něž vyplývají významné vazby (příčinné vztahy) na ekonomickou produkci potravin, spojené s marketingem, změny v životním stylu.

Významným poznatkovým posunem výzkumu v posledních 5-7 letech je stále zřetelnější formulace obezity jako **komplexního problému, vznikajícího v dynamických otevřených systémech naší současné společnosti**. Tento problém tedy není řešitelný cestou dílčích programů a aktivit, ale dotýká se celé společnosti, řady aktivit, které se v praxi jen velice obtížně z hlediska tvorby veřejné politiky daří měnit. Důvodem jsou střety zájmů a cílů, střety mezi ekonomickou produkcí, medicínskými a environmentálně orientovanými vědami. Došlo dokonce k poměrně výstižné formulaci, že v současnosti žijeme v období jakýchsi „potravinových válek“. Je zde však silná paralela s celou řadou dalších procesů, v nichž působí autonomně procesy produkce, trhu, staví společnost před vznik různých negativních externalit a současně aktéři těchto procesů tlumí snahy a procesy, sledující cíl

řešit vzniklé sociální důsledky (obezita, životní prostředí, obecně nemocnost, chudoba, sociální vyloučení, atd.).

Tato více přehledově/teoreticky zaměřená práce prezentuje další **poznatkový posun** v dosavadní sérii studentských prací, zpracovaných na katedře veřejné a sociální politiky a zaměřených na problematiku obezity. Výsledky této práce jsou využitelné pro přehledově zaměřenou odbornou publikaci, ale také v rámci procesů vzdělávání ke zdraví, při koncipování programů podpory zdraví.

Souhlasím s předložením práce k obhajobě a celkově ji navrhuji hodnotit jako výbornou.